

VESTI IZ SLOVENIJE

O, TI PRASICI! — O, vi vsi, ki se tam v Ameriki zavzemate za Titove ljudi, nikar se ob tej besedi ne pohujšajte. Čeprav so napadli partizani v Sloveniji marsikako svinjarijo, vendar s tem ne mslimo njih primerjati prašičem. Gre za čisto prave prašiče iz kmečkih svinjakov na Slovenskem. O teh se je zlasti meseca septembra v komunističnih listih toliko pisalo, da nisi mogel vzeti ljubljanskega komunističnega lista v roke (in drugih listov kot komunistični ne sme biti), da ne bi na vsaki strani nekaj zvedeli o teh kruljavih bitjih ali o njih gospodarjih. Prav gotovo se je Ljubljancem vsaki dan slinile čedile po kravicah, klobasah, svinjski pečenki. Gotovo so gospodinje še po noči sanjale, kako bodo lahko zabelile koruzne žgance, ki se jih je moral v letih titovske svobode in naprednosti navaditi tudi Ljubljancem.

TE PRASICE, ki jih je napre-

Pozdravno pismo škofu dr. Rožmanu iz Chile

V Chile nas je že kar lepa skupina beguncev. Prišli smo sem v raznih časovnih razdobjih. Vedno je pa bila misel nas vseh pri Vas, Prezvišeni, ki ste trpeli in se trpite za svobodo nas vseh beguncev, dokler zadržani izmed nas ne bo rešen in onih težko preizkušenih bratov, ki so ostali doma. Zanimali smo se za vsako novost glede Vaše osebe. Kako smo se razveselili ob novici Vaše rešitve iz Celovca v ameriško cono, kajti upali smo, da nam Vas bo Previdnost na ta način ohranila. In res; naše upanje in molitve niso bile zaman.

Čitali smo v "Ameriški Domovini" dne 2. julija t. l. prevečeno novico, ki ste jo Vi, Prezvišeni, sami tako lepo izrazili: "Ko stopam na dan ameriške osvoboditve na svobodna ameriška tla, se znova čutim človeka." Bogu hvala. Z neskončnim hrepenjenjem in sveto zavistjo smo prebirali novice v Ameriški Domovini, kjer opisuje člank slovensosti ob in po Vašem prihodu in si želeli, da bi bili tudi mi deležni Vaše navzočnosti, da bi slišali Vašo očetovsko besedo tak-

Tri na dan

Zdaj, ko je komunistična Titova vlada podprala skoro vse trgovine, je tako slabo razdeljevanje živeža, da je zdravje naroda resno ogroženo. To je vzrok, da je danes v Jugoslaviji najvišji odstotek jetike. Tako dela vlada, o kateri vedo toliko dobrega povedati naši ameriški tovariši.

V Clevelandu so pogruntali neko "vdovo," ki je že od leta 1939 namestnem relifu, dasi je te dni kupila hišo za \$17.000. Naj nam ne kdo hitro pove, kako se pride na relif!

Dodaj smo mislili, da je danes največja svetovna senzacija to, ker gre onkva Zois zastopat ameriški SLOVANSKI kongres na Madžarsko. Ne, to je zdaj že second hand, odkar se je na angleškem kraljevem dvoru peč podrla.

Truman odklonil razgovore s Sovjetsko Unijo

Ne gre v Moskvo in ne pošlje odposlanca — Zeli, da Marshall ostane — Zahteva razveljavljenje Taft-Hartley-vega zakona — Ne govori o Kitajski.

Key West, Fla. — Predsednik Truman je na posebni, izredni častniški konferenci gladko zavrnil, da bi Združene države znova začele kakršnakoli pogajanja v zadevah Nemčije, dokler Sovjetska Rusija ne preneha z blokado Berlina. Rekel je, da bi sicer rad srečal diktatorja Stalina v Washingtonu, da pa ne bo nikoli zapustil Združenih držav zato, da bi se srečal z ruskim voditeljem. Tudi nima nobenih načrtov, da bi poslal Stalinu kakega posebnega odposlanca.

Predsednik je tudi povedal, da želi, da državni tajnik George Marshall ostane na svojem mestu dokler le more in želi, ker sta popolnoma soglasna, sta vedno delala v soglasju in ker smatra Marshalla za enega največjih dobrih delavcev za Ameriko.

Predsednik je izjavil, da bo zahteval čimprej razveljavljenje Taft-Hartleyevega zakona in uveljavljanje enakopravnih civilnih pravic, a poleg tega tudi čimprej izpolnitev New Deal programa, kakor ga je on zagovarjal v svoji volilni kampanji.

Ne bo pa skical, je dejal predsednik, na nikakoli izredno zasedanje sedanji kongres, da bi se razpravljala izredno težka situacija na Kitajskem.

Predsednik je obžaloval, da po zakonu nima možnosti za kakršnokoli posredovanje ali aktivnost v sedanji mornarski stavki.

Povdaril je, da sta z novoizvoljenim podpredsednikom Barkleyem popolnoma soglasna glede vse politike USA in posebno glede bodočega zakonodajnega dela. Predsednik ni dal pa nobenega odgovora ali bo državnemu tajniku za obrambo Forrestal kmalu odstopil ali ne. Istotako ni dal nobene izjave glede vprašanja Palestine ampak je samo rekel, da je dal USA delegatom v Parizu naročilo, naj vzdržujejo in branijo predloge pok. posredovalca Bernardotte.

Glede Kitajske je predsednik izjavil, da je v stalni zvezi s predsednikom Chiang Kaishek, da pa je za stvar boljše, da se za enkrat o njej ne govori.

Spor med Francijo, USA in Anglijo

Pariz. — Francoski zunanji minister je formalno protestiral pri USA in Vel. Britaniji proti izročitvi poruske nemške industrije Nemcem. Povdarja v svojem pismu, da je francoska vlada davno že odločila, da naj vsa ta industrija bo v mednarodnih rokah, da naj o njenem lastništvu končno odločajo zavezniške sile in ne nemške vlade. Francoski parlament je odobrilo to stališče francoske vlade. Pričakujejo, da bodo francoski zastopniki vztrajali pri tem stališču tudi na londonski konferenci in da bo to najhujši spor, ki ga mora premagati konferenca, ki naj bi sicer razpravljala samo tehnično stran uprave zapadne Nemčije.

VELIK BAZAR BODO IMELI V BARBERTONU

V petek in soboto večer ter v nedeljo popoldne in zvečer bo v cerkveni dvorani Presv. Srca Jezusa v Barbertonu velik bazar. Preskrbeli so vsega v izobilju, da bo lahko vsak nekaj lepega in dobrega nesel domov, kot purane, razno blago in druge koristne stvari.

Pri vratih bodo tudi lepi dobrotki in raznih drugih nagrad bo v izobilju. Farani in drugi so prijazno vabljeni, da posetijo bazar in se pozabavajo v prijetni družbi. Razume se, da bo raznih okrepčil dovolj na razpolago.

Pismo iz Nemčije

Eschwege, Nemčija, 3. nov. — Sedaj IRO zastopniki znova zaslišujejo vse tiste begunce, ki so jih prepeljali iz Italije iz nezamisljivih razlogov. Pravijo, da bodo čez kakih deset dni zvedeli za rezultat.

Vse izgleda, da bomo morali prezimovati v tem taborišču. Kakšno bo to prezimovanje? 3 km. smo oddaljeni od ruske celine, živimo ob slabi in nezadostni hrani, smo brez zimskih obutve in obleke, perila in odevi, brez vsakih denarnih sredstev, v lesenih, za sneg in mraz občutljivih barakah. Možnost, da bi se zaposlili tukaj ne obstoji. Okrajina namreč 17.000 svojih beguncev iz ruske cone, ki jim mora preskrbeti zaposlitev in ti imajo seveda prednost pred nami, tuji.

Socijalni odbor v Rimu nam je dal na pot nekaj pomoči v denarju, ali to je hitro skopnelo, ko smo pa morali sami financirati pot zastopnikom, ki so šli pojasnjevati naš slučaj ameriškim oblastem v Nemčiji. Druge podpore do danes nismo prejeli. Večina beguncev je brez vsakih sredstev. Malo je takih, ki imajo sorodnike in od njih dobivajo pomoč.

Od društva Slovencev v Buenos Aires-u smo dobili nekaj nakaznic za maščobo, pa imamo teškoče glede nabave in vrednost paketa daleč ne odgovarja ceni. Odboru smo zelo hvaležni za skrb in pomoč, vendar pa smo prisiljeni sporočiti, naj nam v bodoče bonov ne pošiljajo več.

Bodite prepričani, da je naš položaj res obupen v vseh oziarih, sicer se ne bi v mrzli zimski tako kompaktno odločili za stradalno stavko, ki smo jo zdržali šest dni. Naš položaj se je od tedaj spremenil toliko, da nas je zaslišala IRO komisija.

Kitajski komunisti izgubili bitko

Nanking, Kitajska. — Vlada objavlja, da so komunisti pretrpeli nadaljne poraze v bitki 33 milj. vzhodno od Suchova. Valda smatra, da bo centralna bitka za komuniste pomenila odločilen poraz in da je močno zaustavljen njihov pohod proti glavnemu mestu Kitajske. Bitka je trajala pol dne in celo noč.

Železničarji dosegli 10 centov povišanja

Chicago. — Tri železničarske unije so dosegle sporazum s podjetji, da se poviša plača za 10c na uro od 16. oktobra dalje. Tega povišanja bo deležno 250 tisoč strojevodij, kurjačev in vlakovodij. Povišanje bo skupno znašalo okrog 40 milijonov dolarjev na leto.

NOVI GROBOVI

William A. Kastelic
Po kratki bolezni je umrl v St. Luke's bolnišnici William A. Kastelic, star 34 let, stanujoč na 15930 Saranac Rd. Rojen je bil v Clevelandu, delal je pri Fisher Body Co. Pri zadnjih volitvah je še kandidiral na listi demokratske stranke za člana državne legislature. Bil je priden javni delavec, poseben pa aktiven pri C.I.O. Delničar pri Slovenskem domu na Holmes Ave., član društva Sv. Jožefa št. 169 KSKJ, in Slovenske Moške Zveze podružnica št. 3. Tu zapuša žalujočo soprogo Carolino, rojeno Malnar, sinove William, Bruce, James, mater Agnes, očeta Matt, brata Matt, sestre Mrs. Alice Opalich, Josephine Klemenčič, Dorothy Urbančič in več drugih sorodnikov. Pogreb bo v soboto jutraj ob 9 uri iz Svetkovega pogrebnega zavoda v cerkev Marije Vnebovzete na Holmes Ave. potem pa na pokopališče Sv. Pavla, kjer bo truplo položeno v družinsko grobnico. Pogreb vodi F. Zakrajšek.

Generalna stavka v Parizu

Pariz. — Komunistični voditelji so oklicali generalno stavko v Parizu kot odgovor na nastop policije proti komunističnim demonstrantom na praz-

NOVA PRODAJALNA JE KRAS NA ST. CLAIR AVE.

Mandelnova trgovina z obualom, ki se je dozdaj nahajala na 6107 St. Clair Ave. se je preselila v moderno urejene, mnoge večje prostore na 6125 St. Clair Ave. v Lauschetovo hišo. Že izložena okna kažejo, da je ta nova prodajalna zares preurejena tako, da se lahko kosa z vsako v mestu. Tudi znotraj je prodajalna opremljena z najmodernejšimi policami in prodajalnimi mizami.

Velika odprtja teh modernih prostorov bo jutri. Vsak je prijazno vabljen, da si pride ogledat te krasne prodajalne prostore, pa če kaj kupi ali ne. Vsak bo dobil tudi primerno darilce.

Ta Mandelnova prodajalna z obualom za vso družino, ki se nahaja tam, kjer je bilo prej Lauschetovo kegljišče, 6125 St. Clair Ave., je zares izdatno in boljšala zunanje lice naše St. Clair avenije.

nik premirja.

Pri tej priliki je bilo ranjenih 95 policistov in 45 demonstrantov. Aretirana sta bila tudi dva komunistična državna poslanca, eden izmed njih Pierre Villon je bil ranjen in je še vedno v bolnici. Izpuščena sta bila na svobodo in bo sodno postopanje proti njima izvršeno kasneje.

Razne najnovejše svetovne vesti

PARIZ. — Francoski parlament se je sestel in vlada mu je predložila vrsto načrtov, zakonov, ki vsi imajo en in isti cilj, da bi onemogočili in preprečili delo saboterjev, agitatorjev za politične štrajke in pa nezakonito črnborskijsko trgovino. Ministrski notranjih zadev je parlamentu obširno razložil dokaze, da je bil zadnji premogarski štrajk čisto političen manever francoskih komunistov, ki ga je Kominforma naročila, vzdrževala, organizirala, podpirala in plačevala. Predsednik vlade bo po obširni debati, ki bo trajala več dni, zahteval glasovanje o zaupnici za vse, kar je vlada storila, da je stavko premogarjev zlomila.

NANKING, KITAJSKA. — Komunistične čete so že toliko napredovale, da so ameriške oblasti poslane zadnji poziv vsem Amerikancem, ki živijo v Shanghai-u, Peipingu in Tientsinu, da naj takoj odpotujejo ali pa osebno prevzamejo vso odgovornost za svojo varnost v razmerah, ki so nepreračunljivo nevarne. Vsi člani družin in ambasadi se morajo izseliti. Večina gre na Manilo, da bo tam čakala nadaljne odredbe. Najbolj slabo se razvijajo vojna situacija pri Suchowu, ki je 200 milj. severno od Nankinga. Komunisti že trdijo, da so to mesto popolnoma obkoliili. Na eni strani so prodrli že 50 milj. naprej proti jugu. Vlade obljave pa pravijo, da vojska še vedno uspešno zadržuje komunistično napredovanje.

PARIZ. — Varnostni svet je kljub ugovorom egiptovskega, sirjskega in drugih zastopnikov sprejel sklep, ki naroča Arabcem in Judom, da morajo prenehati z vsakim nadaljevanjem bojevanja in pooblašča posredovalca Zveze narodov, da kasneje določi v katerih prostorih smejo biti še judovske ali arabske vojni enote in kje naj deluje judovska, kje pa arabska uprava. Rusija in Ukrajina sta se vzdržali glasovanja.

BELGRAD. — Zastopniki jugoslovanske vlade so v svojih govorih začeli odkrito izjavljati, da bo jugoslovanska zunanja politika morala iskati zveze z zapadnimi državami, če bo Sovjetska Rusija nadaljevala svoje dosedanje delo proti Jugoslaviji. Tito je v Ljubljani o tem govoril in priznal, da Jugoslavija doslej od Sovjetske Unije ni dobila nobene gospodarske pomoči, pač pa je kot članica vzhodnega bloka morala dajati svoje blago in svoje surovine drugim državam, ne da bi zato dobila povračilo. Tito je s tem odgovoril Kominformi na njene zadnje napade. Rekel je, da bo njegova vlada navezala stike z zapadnimi silami, da bi dobila potrebno blago, s katerim bi mogla zgraditi močno državo in narod. Tito pravi, da je v to prisiljen, ker druge komunistične države bojkotirajo Jugoslavijo, in vodijo proti njej "nerazumljivo gospodarsko borbo."

ATENE. — Konstantin Tsaldaris, ki mu je kralj poveril sestavo vlade, še vedno ni uspel. Razne parlamentarne skupine nečejo sodelovati s populisti. Grška javnost smatra, da je položaj v parlamentu zašel v slepo ulico tako, da se ne vidi možnost za rešitev rednim parlamentarnim potom. Najuglednejši listi še pišejo o verjetnosti kake izven parlamentarne vlade in celo zagovarjajo vlado z diktatorskimi pooblastili, ki naj bi ostala začasno, dokler se ne reši notranje politično in gospodarsko stanje, dokler se dežela ne pomiri in ne preneha civilna vojna.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Za okrašenje St. Clair Ave. — Seznam nadaljnjih trgovcev, ki so prispevali za okrašenje St. Clair Ave. za božično sezono: Ogrinc's Meat Market, Kay Shore Store, Rogel krojačnica, Oblak Furniture, Kunstel Nite klub, James Slapnik cvetličarna, Kekic Grill, Pintar Meat Market, Mramor Grocery, Erste Winery, John's Soda Bar, Miller Bros. Shoe Store, Tanako Meats & Grocery, Ohio Furniture, Slovenska dobrotelna zveza, August Kollander, Zdear Service Station, Korosec Winery, Vi Martin Style Shoppe, Dolnar Cafe.

Prva obletnica — V nedeljo ob 7.15 bo darovana v cerkvi sv. Lovrenca masa za pok. Alojzijo Vrhek v spomin prve obletnice njene smrti.

Prezvez gostilne — Mr. in Mrs. John Čopić sta prevzela gostilno od Franka Chiligoy, 16017 Waterloo Rd. Ustavite se tam in boste vedno dobro postreženi.

Srečna vrnitev — Jennie Kuret, rojena v Ameriki in ki je odšla leta 1939 s starši v Narin pri St. Petru na Krasu, se je zdaj vrnila srečno v svojo ameriško domovino v Cleveland k bratu Franku in teti Mrs. Frances Brancoli, 1246 E. 52 St. Njena vrnitev je omogočilo, da je mogla sem. Dobrodošla na svobodni ameriški zemlji, Jennie!

Komunisti proti svobodi tiska, združevanja in zborovanja — Pariz. — Odbor Zveze Narodov je sprejel člen statuta o osnovnih človeških pravicah, ki določa svobodo tiska in svobodo govora. Vse sovjetske države so glasovale proti. Člen se glasi: "Vsak ima pravico svobodno izraziti svoje mnenje. Ta pravica vsebuje tudi pravo, da vsak sme vzdržati svoje mnenje ne da bi se ga amelo ovirati. Vsak sme iskati, sprejemati in sporočati obvestila in ideje z vsemi sredstvi in brez ozira na državne meje."

Ruski in ostali sovjetski zastopniki so skušali preprečiti tako besedilo in so predlagali številne spremembe, češ da je treba preprečiti fašistično propagando, propagando za napadalno vojno in propagando sovražstva med narodi.

Enako so sovjetski zastopniki glasovali proti svobodi združevanja in zborovanja. Ta člen se glasi: "Vsak ima pravico svobodnega združevanja in zborovanja." Pri tej priliki, je angleška socialista ugotovila, da Sovjetska Unija hoče zatreti vso svobodo kakor jo je zatrla v svoji državi, kjer je prepovedala vse organizacije in vsako zborovanje, ki ne odobrava komunizma. Kritizirala je sovjetsko ustavo, ki določa, da je: "Komunistična stranka vodilna sila vsega državnega in javnega življenja in vsake ljudske organizacije."

Harriman prišel poročat — Washington. — Ambasador W. Averell Harriman se je vrnil v Washington, da neposredno poroča predsedniku Trumanu o dosedanjem napredku evropskega obnovitvenega programa.

AMERIŠKA DOMOVINA

(JAMES DEBEVEC, Editor)
 6117 St. Clair Ave. E. Cleveland 12, Ohio
 Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA

Za Zed. države \$8.50 na leto; za pol leta \$5.00; za četrt leta \$3.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$10.00 na leto. Za pol leta \$6, za 3 mesece \$3.50.

1948	NOVEMBER	1948
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30

SUBSCRIPTION RATES

United States \$8.50 per year;
 \$5 for 6 months; \$3 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$10 per year. \$6 for 6 months, \$3.50 for 3 months.

Entered as second-class matter January 6th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

No. 226 Wed., Nov. 17, 1948

Po volitvah v težko delo proti komunistični nevarnosti

Volitve so minile. Nova vlada Amerike bo v kratkem zavzela svoja mesta. To ji dogodek, ki je nanj čakal nestrno ves svet.

Zadnja leta se je vsej ameriški politiki poznalo, da njeno politično vodstvo ni bilo enotno in urejeno. Težje stvari so se zato morale odlagati. Dasi je v zunanji politiki bilo kolikor toliko soglasja med obema strankama v kongresu, vendar je bil predsednik zelo oviran v vseh svojih akcijah. Vsak čas se mu je lahko zgodilo, da ga senat desavira, če bi bil odločil kaj takega, kar bi zahtevalo velikih, nepreračunljivih žrtev Amerike. Ta strah je ležal kot Damoklejev meč nad celo administracijo.

Med volitvami ni nihče prikrival, da bo prihodnja parlamentarna doba težka. Velike stvari, ki čakajo na ameriško odločitev, na ameriško odločno akcijo, niso nikake šale. Ne bo se moglo doseči nič s se tako lepimi besedami in modrovanji. Samo dejanja bodo odločala.

Iz Pariza smo dobili oznanilo o prvem takem odločilnem dejanju že zadnje dni pred volitvami. Obrambni pakt med Združenimi Državami, Kanado in Zapadno Evropo je stvar, ki bo delala zgodovino sveta. Rekli smo že, da je to največja obrambna zveza kar jih je kdaj človeški rod sklenil. Ugotovili smo, da je sedaj Amerika prvič na tem, da sprejme direktno obvezo, da bo čuvala sedanje stanje v zapadno-evropskih državah proti vsakemu napadalcu.

Po poročilih so v teku pogajanja, da se napravi drugi velik obrambni blok v Sredozemlju. Države, ki leže ob obalah vzhodnega dela Sredozemskega morja hočejo skleniti podobno združbo.

Države skrajnega evropskega severa se niso odločile, v katero zvezo naj vstopijo, gotovo pa so da bodo na nek način vstopile v zvezo zapadnih sil in na ta način podpre demokracijo ali kot posebna skupina ali pa kot člani zapadne Evrope.

Amerika je torej postavila pilota svoje zgradbe v zunanji politiki. Okoli nje se združuje ves svet, brez nje nič ne more. Ogromna moč sovjetskega imperija sili k tako velikemu obrambnemu združevanju. Svetovni komunizem se bori s strastjo obupanca. Pete kolone mrzlično delajo po vseh kontinentih. Sovjetska peta kolona je komunistična atomska bomba. Neredi, upori, vstaje in civilne vojne naj po komunističnem planu razrušijo demokratične sile predno bi te sploh bile pripravljene, da se upro svetovnemu navalu sovjetske Rusije. Ta propaganda je prišla že toliko v ušesa in mišljenje javnosti, da se cele organizacije upajo izjavljati vnaprej svojo nelojalnost napram domačim vladam in državam za slučaj, da bi bile prisiljene z orožjem braniti svoje domovine. Izdajstvo domovine komunistom ni več zločin že tudi v Ameriki. Sovjetska Rusija je zadnji čas v Franciji pokazala kaj hoče.

Dva svetova se oblikujeta klub vsem naporom diplomatov, ki so se po vojni prizadevali, da delitev preprečijo. Za dalekovidne ljudi je bila delitev neizogibna takoj, ko se je Sovjetska Zveza postavila na stališče totalitarne vlade v vseh deželah, ki so vsled nesrečne politike popuščanja prišle pod njen upliv. Diplomati so zamudili, da bi se tej politiki takoj zoperstavili po vojni, ko je pokazala svoje prve rozičke. Morda je bilo takrat že to nemogoče, ker je svet bil preveč prepojen s propagando o slavi rdeče armije.

To zamudo bodo sedaj morali ljudje vseh držav drago plačati ali popraviti jo je vsaj deloma za narode v svobodi še mogoče. Amerika hoče iz te tesnice izpeljati svet z mirnimi sredstvi. Morda bo šlo. Morda pravimo, ker ne vemo kaj vse se dogaja v življenju za železnim zastorom. Če je zgradba sovjetskega režima trilejša in slabjša, kot se je kazala vsa zadnja desetletja v Sovjetski Rusiji, bo gotovo odjenjala že pod silno močjo gospodarskega in diplomatskega pritiska, ki ga more izvajati taka obrambna zveza kot smo jo omenili.

Eno pa je gotovo. To namreč, da mirovna politika ne more končati z zmago zapadnih velesil, če bodo v svojih mirovnih prizadevanjih kazale, da se skrajnih posledic boje in bodo pred njimi odstopale. Stalin je ponovno povedal, da šteje argumente samo po bataljonih. Moralne vrednosti za nobenega komunisto ne veljajo nič.

Za tak ogromen svetovni spopad je važno pred vsem, da je vodilna sila demokracij trdna. Tega so se zavedali naši kandidati in že med volitvami pogosto in več kot je to v navadi, povdarjali potrebo po složni Ameriki, po združenju vseh sil brez ozira na strankarsko opredelitev. Da bi le pri tem ostalo. Amerika mora iti v napad združena, enotna, samo v tem slučaju imamo upanje, da se bomo izognili vojne — morda.

Samo enotna, močna Amerika bo mogla biti apostol slege in enotnosti med vsemi drugimi. Treba je združiti razdrapano Evropo. In v Evropi je rešitev vprašanja. Dokler je Moskva v Evropi močna, bo močna tudi v Aziji

in Afriki in v Ameriki. Ko bo zrušena v Evropi, bo prenehala njena moč tudi po drugih kontinentih.

Posebej glede titoslavije bi ob tej priliki rekli, da pričakujemo, da bo Amerika postopala s njo kot komunistično državo. Tam narodi, med njimi naš Slovenski, v trpljenju čakajo osvobodjenja od komunistične okupacije, ki je strašnejša kot je bila nacistična. Tam narod ne vpraša v kaki meri je Tito slučajno v sporu z Moskvo in koliko je ves spor samo farsa za naivne zapadnjake, narod v in kravajo čuti, da je v sužnosti in da se njegovemu življenju Titov spor ali nespornost ne pozna. Diktatura je, noben žarek svobode je ne prodre.

Odpri srce, odpri roke. . .

P. Bernard Ambrožič

Če je pa tako, pa začnimo od kraja! In res pravijo, da je tako. Namreč tako je, da moramo še delati za naše begunce in brezdomce.

Ta ali oni med vami ve, zakaj je pred deseti meseci ta kolona — začasno — prenehala. Če pa kdo ne ve, je pa vseeno dobro. Zdaj torej spet stopa na dan. Kot vidite, zdaj ta kolona ne misli biti več — "zapletarska." Saj tisti prijazni gospod, ki so moji koloni svoj čas dali to lepo ime, so že davno sami šli — za plot. Naj se dobro imajo tam in — no, oni že vedo, kam spadajo.

Torej o beguncih je treba še pisati. Pa še veliko pisati! In delati zanje. Tako dolgo! In treba pisanja in dela, da ne bo več na mestu beseda "begunci," ampak se bo reklo o njih: "Novi Amerikanci," "Novi Kanadčani," "Novi Argentinci" — itd.

Da! Odkar je bila zaspala ta moja kolona, se je begunsko vprašanje pomaknilo v zelo drugačno luč. Na stotine (bivših) beguncev je, ki nam niso več tako dašč kot so nam bili. Med nami in njimi ni več ona ogromna "luža." Sem med nas v Ameriko se jim polagoma pot odpravi in se seveda skuša tej ali oni vithotapiti v srce.

Torej, zdaj je še o in če vas obiskovalcev iz Amerike, ni preveliko število, se lahko stisnete v kot razreda in tiho kot miška poslušate, koliko angleščine so punce že "pobrle" v teh kratkih tednih. Ko bo pa ob pol desetih šole konec, bodo dekleta prav rade nekoliko poselele v vaši družini in pokramljale z vami.

Ampak da se ne bo ta ko'ona preveč zavelela, bom skušal prihodnji teden uganiti, o čem boste klepetali. Zdaj samo to še zapišem, da vam bodo pred slovesom prav rade eno zapele. Samo namignite jim, pa se bodo za hip spogledale, potem pa kot iz enega grla ruknile na primer tisto:

"Slovenka sem, Slovenka čem ostati. . ."

Zamaknjeni boste poslušali in če ne boste med poslušanjem začutili "žganca" v grlu, we,!, potem vas jaz ne poznam.

No, še to za danes. Preden boste rekli dekletom, tem slovenskim "Novim Kanadčankam," lahko noč, jih mimogrede vprašajte: "Ali mislite, da vas bodo prišli kdaj obiskat škof Rožman?"

Stavim, da vam bodo roke same od sebe silele proti ušesom, tak gromek "jaa!" bo planil iz tridesetih dekliških grl.

Iz vsega tega vidite, da vas ni treba skrbeti, kakšno pot bodo hodile po tujini ta slovenska dekleta. Zato vam in njim: Na svidenje!

Služijo največ po privatnih hišah, pri katoličanih, protestantih, judih. Službe so jim preskrbele vladne agencije še preden so dekleta dospela v Toronto. Kajpada, glede službe so nekateri boljše naletele do druge.

Eno leto morajo ostati na svojih mestih, potem bodo svobodne in si bodo lahko samovoljno prebrale. Pa že zdaj si lahko,

če bi se izkazalo, da gospodari niso to, kar sme človek dandanes od delodajalca pričakovati.

Vladne organizacije same so poskrbele, da dekleta po prihodu v Kanado niso same sebi prepuščene. Kar je katoliških begunskih deklet — se zavzema — zanje kanadske ženske, članice organizacije "The Catholic Women's League." Za vsako posebej vedo, kje služijo, kako se ima, kdaj jo lahko katera obišče ali pokliče po telefonu, kdaj ima prosto popoldne, in tako dalje. Naročajo dekletom, naj jim povedo, če je katera "unhappy," da bodo posredovale zanje pri gospodinji, ali pa tudi pri oblastih, če bi bilo treba.

Ravno te ženske so tudi organizirale za te dekleta večerne šole za angleški jezik. Dekleta niso ravno strogo dolžne pohajati teh šol, vendar vsaka, ki ne pride, dobi "piko" in njen "angel varuh" od Cath. Women's League hiti poizvedovat, zakaj je ni bilo. Sicer pa dekleta, ki imajo kakaj tistih dveh večerov na teden, da gredo v šolo. Prvič zato, ker bi že vse rade znale po angleško "talkati," drugič pa zato, ker tako lepo skupaj vidijo in se družijo.

Je proti Ameriki, je največji izdajalec, ki bje po dobrotljivosti Strica Sama, ki nim da je vsega v izobilju. Begunci niso bili nikoli izdajalci, bili so samo proti komunizmu. Saj proti taki vladi, kakor je Titova, je vsak, kdor ni slep ali toliko na dudu, da noče videti, kaj se dogaja tam v Jugoslaviji ki pošilja žito v druge kraje in to brez plačno, ljudstvo pa strada.

Koliko pritožb se bere, kako ljudje boleha, ko morajo jesti tisti težki koruzni kruh. Nesrečni narod, narod oslabil in bolnih ljudi. Ni pa tako, seveda, pri tako zvanih partizanih tam okrog višjih glav. Ako ste brali opis pojedine, ki jo je opisoval nekdo, ki je bil povabljen na kosilo k Titu. Kaj vse je bilo na mizah in kako je tekla šampanjec od miz! Siromaki pa niti koruznega soka nimajo dosti. Ko je neka žena poslala 100 funtov bele moke sorodnikom, so pisali potem, da ko so spekli kruh, da je zadisal sosedom, pa so prišli prosit v dotično hišo samo za kosček belega kruha, tako so si ga zaželeli.

Ali ni to peklenško življenje, ko je vendar bel kruh naša vsakdanja hrana, tam ga pa nimamo, ko si ga vsak tako želi. Tudi po zadnji vojni je bilo en čas slabo, pa vendar bel kruh so imeli. Jaz sem bila takoj po vojni v domovini, pa je bilo dosti belega kruha. Sedaj je pa že toliko časa po vojni, pa je vedno slabše. Tako ni bilo niti pred tisoč leti, da bi bila taka beračija, da morejo iz hiš samo tisti, pišejo, ki imajo obleko iz Amerike, ki so jim jo poslali sorodniki. Pa tisti zapejanci, naši komunisti, vse verjamejo tistim nazadnjaškim listom, ki so proti Ameriki pa ki jim pohane piške iz ust gledajo. V Floridi je neka taka prisoda, ki bere tisti gnus, pa je naredila roko v pest in rekla: "Prokleta Amerika!" Jaz sem ji rekla: "Ali veš, kaj si sedaj potrebna, da bi te samo za te besede zvezali in poslali koruzen sok jest

— Ella Starin.

Slovo pri odhodu v Florido

Zbogom, mesto Cleveland.

Težka je bila ločitev od tebe, ki si mi dala zavetišče skoro polovico mojega življenja. Zbogom, sorodniki, prijatelji in znanci. S težkim srcem se poslovljam od vas, ker je to zadnje svidenje na svetu. Pojdva počivat po dolgoletnem trudu. Vživet lepo to našo domovino Ameriko. Kdor

je proti Ameriki, je največji izdajalec, ki bje po dobrotljivosti Strica Sama, ki nim da je vsega v izobilju. Begunci niso bili nikoli izdajalci, bili so samo proti komunizmu. Saj proti taki vladi, kakor je Titova, je vsak, kdor ni slep ali toliko na dudu, da noče videti, kaj se dogaja tam v Jugoslaviji ki pošilja žito v druge kraje in to brez plačno, ljudstvo pa strada.

Koliko pritožb se bere, kako ljudje boleha, ko morajo jesti tisti težki koruzni kruh. Nesrečni narod, narod oslabil in bolnih ljudi. Ni pa tako, seveda, pri tako zvanih partizanih tam okrog višjih glav. Ako ste brali opis pojedine, ki jo je opisoval nekdo, ki je bil povabljen na kosilo k Titu. Kaj vse je bilo na mizah in kako je tekla šampanjec od miz! Siromaki pa niti koruznega soka nimajo dosti. Ko je neka žena poslala 100 funtov bele moke sorodnikom, so pisali potem, da ko so spekli kruh, da je zadisal sosedom, pa so prišli prosit v dotično hišo samo za kosček belega kruha, tako so si ga zaželeli.

Ali ni to peklenško življenje, ko je vendar bel kruh naša vsakdanja hrana, tam ga pa nimamo, ko si ga vsak tako želi. Tudi po zadnji vojni je bilo en čas slabo, pa vendar bel kruh so imeli. Jaz sem bila takoj po vojni v domovini, pa je bilo dosti belega kruha. Sedaj je pa že toliko časa po vojni, pa je vedno slabše. Tako ni bilo niti pred tisoč leti, da bi bila taka beračija, da morejo iz hiš samo tisti, pišejo, ki imajo obleko iz Amerike, ki so jim jo poslali sorodniki. Pa tisti zapejanci, naši komunisti, vse verjamejo tistim nazadnjaškim listom, ki so proti Ameriki pa ki jim pohane piške iz ust gledajo. V Floridi je neka taka prisoda, ki bere tisti gnus, pa je naredila roko v pest in rekla: "Prokleta Amerika!" Jaz sem ji rekla: "Ali veš, kaj si sedaj potrebna, da bi te samo za te besede zvezali in poslali koruzen sok jest

— Ella Starin.

Na kolenih Boga zahvalim, da me je rešil take strašne nesreče. Zahvalim pa tudi na koleh to našo domovino Ameriko, ki nam daje vsega v izobilju. Naj jo Bog blagoslovi! Seveda, delati je bilo treba in varčevati cent pri centu. So ljudje, ki pravijo: cent ni denar. Jaz pa pravim: "Pojdi na karo ali bus in daj samo 11 centov, pa boš takoj videl, koliko je en cent vreden. Ali pa pojdi v bogate trgovine in boš videl, če ti bodo dali samo za en cent ceneje."

Kdor malega ne ceni, velikega vreden ni, pravi pregovor. Naj se ob tej priliki zahvalim moji hčeri Mary za surprise partiz, ki mi ga je napravila pred odhodom. Prav tako tudi vsem drugim sorodnikom in prijateljem, ki so se odzvali, nama izročili lepe darove in želeli srečno pot. Vzelo bi preveč prostora, če bi hotela navesti vsa imena, zato naj velja vsem skupaj: iskrena hvala.

Vsem skupaj še enkrat kličem: zbogom in zdravstvujte!

Mary Modrijan.

Se nista razumela

Šef (knjigovodja): "Po leg vsega tega pa imate še vsako leto šest tednov počitnic."

Knjigovodja: "Šest tednov? Saj imamo vendar le po 14 dni."

Šef: "Pa še one štiri tedne zraven računajte, ko imam jaz dopust."

ČE VERJAMETE AL PA NE!

Naša nova znanca, Švcar in Nemec, sta bila vesela fanta in zares prav prijetna družabnika. Samo nekoliko preveč hahava sta bila. Svoji domovini sta hvalila na vse pretege, vse drugo na svetu je bilo v njih očeh pod ničlo. Tudi o Ameriki nista imela posebno dopadljivega mnenja, kar je bilo pa odpuščljivo, saj je še nista videla in bosta gotovo drugačnega menja, kadar bosta enkrat v dolarjih.

Glede Amerike se nisem hotel pričati z njima, ampak glede rojstnih domovin se pa nisem pustil zapostavljati. Nista mi verjela, ko sem jima pravil, da je Bog najprej ustvaril slovensko zemljo, potem dolgo nič, zatem je nabral nekaj starih kišt in jih raztresel po nekem kraju in rekel, da naj bo to Švica. Ko je pa ustvarjal Nemce, mu je zmanjkalo ilovice, pa je šel in pobral, kar mu je ostalo smeti pri ustvarjanju Slovencev in iz tistih smeti ustvaril Nemce. Hudo sta zamerila, toda moj Vrhničan, ki sem ga po naše opozoril, naj zamahne, če bo treba, je parkrat pljunil, zavihal rokave in nekaj rekel po naše, ki sicer nista razumela, zdelo se jima pa je, kaj bi pomenilo v švicarskem in nemškem narečju, zato nista skočila v akcijo. Začela sta pa v besedah dokazovati in hvaliti vsak svojo deželo, da bi človek zija in se križal, da je kaj takega sploh v Jugoslaviji."

Babnica, ki dobi več sto dolarjev najemnine, pa se tako sramotno izrazi! Zakaj ne dajo nagobčnikov takim izdajalskim listom? Vsi tisti, ki so proti Ameriki, naj bi si samo to mislili, kakor si jaz mislim, da kaj bi vendar bilo, ako bi bila v starem kraju med vojno, ali pa sedaj, da bi morala iti skozi tisto grozot polno življenje in trpljenje, kakor nam ga opisujejo pisma iz domovine.

Na kolenih Boga zahvalim, da me je rešil take strašne nesreče. Zahvalim pa tudi na koleh to našo domovino Ameriko, ki nam daje vsega v izobilju. Naj jo Bog blagoslovi! Seveda, delati je bilo treba in varčevati cent pri centu. So ljudje, ki pravijo: cent ni denar. Jaz pa pravim: "Pojdi na karo ali bus in daj samo 11 centov, pa boš takoj videl, koliko je en cent vreden. Ali pa pojdi v bogate trgovine in boš videl, če ti bodo dali samo za en cent ceneje."

Kdor malega ne ceni, velikega vreden ni, pravi pregovor. Naj se ob tej priliki zahvalim moji hčeri Mary za surprise partiz, ki mi ga je napravila pred odhodom. Prav tako tudi vsem drugim sorodnikom in prijateljem, ki so se odzvali, nama izročili lepe darove in želeli srečno pot. Vzelo bi preveč prostora, če bi hotela navesti vsa imena, zato naj velja vsem skupaj: iskrena hvala.

Vsem skupaj še enkrat kličem: zbogom in zdravstvujte!

Mary Modrijan.

Se nista razumela

Šef (knjigovodja): "Po leg vsega tega pa imate še vsako leto šest tednov počitnic."

Knjigovodja: "Šest tednov? Saj imamo vendar le po 14 dni."

Šef: "Pa še one štiri tedne zraven računajte, ko imam jaz dopust."

mogoče. Nisem jima ostal dolžan in sem vsako njihovo bahanje vrnil s tako primero o Sloveniji, da jima je zaprlo sapo in potem nismo več primerjali svojih domov.

Švcar nam je hotel imponirati s svojimi gorami. Saj ne rečem, da jih nimajo zares precej krepkih, ampak tudi Slovenija nima kakih krtin, če se dobro pogleda. Pripovedoval je zlasti o čudovitem odmevu med švicarskimi gorami. Bahal-se je, da če zavpiješ z ene gore proti drugi, vzame več kot pet minut, predno prileti odmev nazaj.

"To je že nekaj, 'ampak to ni še nič v primeri z odmevom pri nas na Gorenjskem. Tam se nahaja nek znamenit kraj, ki slovi po vsem svetu zaradi svojega čudovitega odmevanja glasu. Čudno, da še nista nič slišala o tistem kraju. Imenuje se Rateče, ki leži pod strašno visokimi gorami. Tam gospodari ne kličejo svojih družin zjutraj k vstajanju. Tam stopi gospodar zvečer ven pred hišo in zavpije tje pod gore: 'Alo! Le pokonci, zapanci!' Po tem gre pa spat. In zjutraj, nekako ob petih, prileti šele odmev nazaj in zbudi vso družino, da vstane. Kaj bosta pa k temu rekla, a?"

Čudila sta se in nista mogla ugovarjati, ker naših krajev še nista videla. Morda je pa le res, kaj se ve.

Mislil, da je bil Švcar ozdravljen, ker od tistega časa ni več povzdigoval svoje mišle domovine. Toda treba je bilo ugnati še Nemca, ki je mislil, da je Rajh nekaj več, kot druge dežele in da so ljudje samo zato na svetu, da bi služili na Nemškem za hlapce. Tudi nanj sem čakal, da mu vrnem in mu dokazem, da ni njegova dežela nič v primeri z Slovenijo.

Pripovedoval je, da ima njegov oče kmetijo na Nemškem, ki da je tako velika, da ko gre do deklet v pondeljek mozt krave, se poslove od doma, ker jih ni domov do sobote.

"Ni hudir," sem se začudil, "zakaj jih pa ni domov do sobote, kje se pa potepajo?"

"Saj se ne potepajo," se je pobahal, "ampak hlev je tako daleč od hiše, da jih vzame do hleva in nazaj ves teden."

"Je res," sem začel, ko sem malo pomislil, kako bi ga izplačal, "precej obsežno kmetijo imate. Pa to ni nič v primeri s kmetijo, ki jo ima nekdo pri nas."

"Nu, rad bi vedel, če je tista kmetija obsežnejša od naše," je rekel radovedno Nemec.

"Čakaj, ti bom povedal, kako obsežna je tista kmetija," sem mu rekel. "Morda boš imel nekoliko pojma o tem, če ti povdam, da pošlje gospodar tiste kmetije novoporočeni par v hlev, da pomolze krave in morda mi ne boš verjel, če ti povem, da je hlev tako daleč, da prinesejo mleko v hišo šele njihovi odrasli otroci."

Švcar in Nemec sta se spogledala in nista rekla nobene več. Potem, ko smo se domenili, iz kako slavnih dežel smo prišli, smo njih slavo nosili zaprti v sebi. V lepi zaostopnosti smo se vozili ob Italiji in se bližali prelivu med Italijo in Sicilijo, da obiščemo Neapelj, kot so nam povedali na ladji. Vse je kazalo, da bomo obiskali ves svet, predno bomo dospeli na cilj. Kaj vem, kaj je bilo treba vtakniti nos v vsako pristanišče.

JANUS GOLEC:

KRUCI

Ljudska povest po zgodovinskih virih

Pri pogledu na prepadeni go-spodarjev obraz je uganil tudi Draša, da z Vido ni in ne bo dobro. Prav nevoljen je raz-kladal prinese darove in je potegnil s mna dolgo iz čutare, predno je upal iz sebe zunaj pri solni svetlobi v vpraša-njem: "Neža, no — no, dosti si dobila. Prerokuj še meni, kaj neki čaka mene?"

Niti prav končal ni radoved-nosti, že je čul, česar ni prič-a-koval in še banj verjel: "Ti la-konca veržejška, utonil boš v sodu vina!"

Draša ni bil strahopetec, pa ga je le osupnilo par preroških besed, da je odprl na široko usta, kakor bi razpotegnil staro lesa na plotu, ni spravil iz sebe niti besedice v odgovor, ne pa da bi bil pljunil babnici v obraz, kakor se je ponašal pozneje med Veržejci na izmišljeno plat.

Gospodar in sluga sta jezdi-la izpod Ptujске gore v Veržej brez pomenkov.

"Hauptman" Ropoša ni zaupal po vrnitvi ne ženi, ne Draš-ku ali komu drugemu, kaj je zvedel o Vidini usodi iz ust ptujčkogorske čarodejke.

Draša, ta je seve barantal o svoji smrti in polnem vinskem godu. Sam se je krohotal, ženski dalekovidnosti in z njim ves Veržej.

III

Kruci z ugrabljeno Vido so prekoračili Muro pri Melincih, kjer se je združila cela četa. Čakal je tamkaj na nje njihov glavni Godrnja, stisnil vsake-mu zahvalno roko, migal zado-voljno z mustačami, se povzpél na konja in odjezdil, ne da bi bil izrekel le eno glasno besedico, predno so razvezali tolo-vaj vrec. Po zatonu peketa kopit glavarjevega konja je za-gledala Vida že razkrinkane obraze primeroma mladih lju-di, ki je niso bical s sovražni-mi pogledi — nasprotno! Kľa-njali so se ji ponižno kakor za-povednici. Pregnili so travo pod hrusko pred omenjeno va-sjo, razložili na prt izbrane je-di ter pijače, sami so se od-stranili po običaju slug par ko-rakov od gospodarice. Jedli so svinjino s kruhom kar stoji vsaki pri svojem konju, ki so se pasli po travniku.

Vidini možgani so delovali ne-kaj trenutkov prav napeto, pre-dno se je uverila, da pravza-prav ni več ujetnica. Že med pobegom do Mure ji je postalo jasno, da gre za nasilno pola-stitev njene osebe od strani za-vrnjenega Jurja Godrnje. Kot kmetičko dekle zdravih živcev, naravne preudarnosti ter ko-rajžnega srca tudi pod hrusko pred Malinci ni buknila v jok, ali se celo prepustila ženskemu spolu tako lahko pokorni omed-levici. Pokazala se je pristno Veržejko, vredno hrabrega oče-ta. Spustila se je na travo pred pripravljeno malico, ka-kor bi bila na Murskem polju pri domačih koscih.

Po končanem telesnem pod-

krepitvenju se ji je približal najstarejši od najnovejše slu-žinčadi in jo vprašal: Ali naj nadaljujejo takoj pot, ali se še hoče morda odpociti?

Gospodarica je bila za odpo-čitek do poznopoldne v na-di, da pride vendarle rešitev od doma. V udobni senci je celo trdno zaspala. Po strahu, ka-terega je prestala koj po pr-vem napadu in ugrabitvi, jo je poživilo večurno spanje, da se je vživela po prebujenju čisto v nalogo bodoče prisiljene iz-voljenke roparskega glavarja. Čakala jo je okusna mala ju-žina in s preprogo pogrnjena nosilnica, pritrjena ob dva-vstručna konja, v kateri je sede-la prav udobno. V že lahkem večernem hladu so odjezdili iz Malincev kar po čez na Čren-sovce, na Veliko Polano in za-vili pod Doljno Lendavo v on-dotne šume. Jezdili so ob svitu plamenic precej časa v korak po gozdnih dolinah ter grabah, dokler se niso ustavili tik pod gričem, kjer jih je ustavila straža. Po izmenjavi dogovor-jenih ključev ter znamenj so se vzpeli navkreber.

Postali so na izsekani plano-ti, ki je bila posuta z ognji, da so jemali plapolleči plamenčki vid novodošlemu. Prečejšnja družba mož ter žensk je bušnila pokoncu pri pojavu došlecev ter zavpila iz polnih grl dobro-došlico glavarici! Koso prejez-dili celi tabor, je poskakal ode-lek s konj pred razsvetljenim šotorom, iz katerega se je po-stavil pred Vido v bogato okra-šeni obleki madžarskega velja-ka živinski prekupec iz Bako-vec, Jurij Godrnja, glavni vseh prekmurskih Krucev. Globoko se je klanjal prav nič prepla-šeni Vidi in jo odvedel v šotor, ki je bil natrpan z grofovskim lišpom ter bleskom, o kakr-šnem se lepi Veržejki doslej ni-ti sanjalo ni. Nad vse prijat-čno in uslužno jo je povabil za okusno pogrnjeno mizo, v koje ozadju je stala ženska služinčad, godba ter pevci. Vse je čakalo le migljajev, da spre-meni razkošno opremljeno je-dilnico v zabavno dvoranco.

Vida in Jurij sta večerjala kakor stara znanca. Gostitelj in njegovi služabniki so bili mnenja, da se Vida prav nič ne protivi novemu položaju in že uživa vlogo neveste glavarja Krucev cele Krajine.

Večerji je sledilo petje do-mačih ter ogrskih pesmi, godba je igrala in Jurij je zatrjeval izvoljenki, kako je ta večer naj-veseljši v njegovem življenju. Kakor to noč bosta lahko pre-bila v rajanju na Vidino željo vsako, da še lepše in mnogo lepše, ko bosta mož in žena. Prisegal je Vidi pri vsem, kar mu je svetega na nebu in zem-lji, da je ne bo vzel po sili za ženo. Krščen je in odločno od-klanja kručevsko poroko pod hrastom v gozdu z zatrdilom le začasne zakonske svestobe, do-klér mu ne priklima prva pri-ložnost zakonolomstva in mno-goženstva. Poročil ju bo kato-liški duhovnik v Lenti, daleč ven iz teh gozdov, da bosta mož in žena pred Bogom in tu-di pred poštenejšo javnostjo nego je tolovajska. Na vse z najlepšimi besedami izrečene ponudbe je imela Vida na zu-naj zadovoljne pokime.

Prvi posini jutranje zore so podili pred seboj nočne temo, ko je potihnilo po šotoru na mah vse. Strežnice so pomaga-le novi gospodarici v grofovsko posteljo in poleg pred njo po-tle, da bi bile na najrahljšo željo takoj pri roki ter na uslu-go.

(Dolje prihodnj)

Pomagajte Ameriki, kupujte Victory bonde in znanke.

VESTI
IZ SLOVENIJE

(Nadaljevanje s 1. strani.)

med velikim in malim kmetom. Vsi bodo ob svojo zemljo. Toda sedaj hočejo komunisti ustva-riti razpoloženje proti premo-žnejšim, kako da samo tem jem-ljejo prasiče.

OBSOJENI SABOTERJI. — V ljubljanski okolici so že tudi sodili prve kmete, ki so se upi-rali oddaji prasičev. Tako bere-mo da sta bila na Ježici obsoje-na kmečka sinova Janez in Jože Podboršek z Ježice št. 10, eden na 6 in eden na 3 mesece. Franc Presetnik je dobil 7 mesecev. Ta je celo udaril z loparjem čla-na komisije, ki je jemala prasi-čne tuje izraze uporabljajo, da se vse bolj skrivnostno sliši. Kmet, ki ne da prasiča je sabo-ter. Kdor ne verjame v Tita, je reakcionar. Kdor misli, da se da v Ameriki bolje živeti kot ob Titovi koruzi, je izdajalec ali pa celo špijon. In kdor bi rekel, da nista Tito in Stalin največja de-mokrat, bi se kmalu znašel pred sodiščem, da je razžalil "ljudsko" oblast. Kdor ne zna tega novega komunističnega je-zika, ne razume, kaj piše ljub-ljanski časopisje.

V SLAMO SO JIH SKRILI. — Iz tega boja kmeta s komu-nisti poročajo, da so kmetje pra-siše celo skrili v slamo in v kle-

zgodbu o prasičih nam daje povod, da znova opozorimo na to, da sedanji komunistični listi pišejo dejansko samo propagan-do. Tudi tole o prasičih je samo propaganda proti kmetom in za pravico države, da se vtakne v vsako reč. Tolikokrat napišejo kako stvar, da ljudje ne more-jo več misliti po svoje in slepo slede. Ne rečemo vsi, toda mno-gi.

Za svojo propagando so si ustvarili partizani tudi svojo govorico. V starih časih so ime-li rokovači svojo govorico, se-daj jo imajo komunisti. Mogo-čne tuje izraze uporabljajo, da se vse bolj skrivnostno sliši. Kmet, ki ne da prasiča je sabo-ter. Kdor ne verjame v Tita, je reakcionar. Kdor misli, da se da v Ameriki bolje živeti kot ob Titovi koruzi, je izdajalec ali pa celo špijon. In kdor bi rekel, da nista Tito in Stalin največja de-mokrat, bi se kmalu znašel pred sodiščem, da je razžalil "ljudsko" oblast. Kdor ne zna tega novega komunističnega je-zika, ne razume, kaj piše ljub-ljanski časopisje.

V SLAMO SO JIH SKRILI. — Iz tega boja kmeta s komu-nisti poročajo, da so kmetje pra-siše celo skrili v slamo in v kle-

ti, da bi jih "ljudska" oblast ne dobila. Tako v trebanjski vasi Rodine, tako tudi na Čatežu. Ka-kor na Kranjskem je bil boj tu-di na Štajerskem. Listi poro-čajo o mnogih kmetih, ki so prasiče skrili. Tako je v Kup-šinih Svetec Ivan skrili prasiča pod voz v slamo, ko je prišla ko-misija, tej pa pokazal samo ma-le prasiče. Zato imajo sedaj so-dišča polne roke dela, da krote kmete, ki bi tudi radi zaklali kakega prasiča doma.

PITALIŠČA. — V raznih kra-jih so napravili velika pitališča, kamor so nagnali kmetom uro-pane prasiče. Listi se pritožu-jejo, da je bilo premalo preskrb-ljeno za ta pitališča in marsikje ni hrane za prasiče. V celjski okolici imajo deset pitališč. V pitališču v Brodah pri Vranskem so morali prve dni zaklati sedem težkih svinj, ker so zbo-lele.

Tako beremo sedaj dan za dnem o teh pitališčih, o dobrih partizanih, ki se za ta pitališča zavzemajo, ter o hudobnih kme-tih, ki čez nje zabavljajo.

PITALIŠČE V ST. LOVRENCU. — V št. Lovrencu na Do-lenjskem je bilo že pred mnogi-mi leti znano pitališče kmetijske zadruge, kjer se je za povzdigo prasičereje zelo zavzemal žup-nik Oblak. Tudi to pitališče je prišlo znova v razpravo. Pišejo, "da so v zapuščenih prosotih v št. Lovrencu uredili pitališče, ki bo služilo našemu delovnemu ljudstvu." Pri tem list seveda ne pozabi starega župnika. Za-leti se vanj, kakor da bi bil pro-ti delovnemu ljudstvu.

CLAN KOMISIJE SE JE SKRIL. — Naj še eno zanimivo pomeno iz tega boja za svinje. Na Mirni na Dolenjskem (tako beremo v "Lj. pr.") je bil član prasičje komisije Vilko Marin. Ko je bilotrebno iti po hišah, se je komisiji skrili, tako se je bal razsrdljen kmetov.

8. septembra je bilo obsojenih v Ptuj 7 kmetov za 11 utajenih prasičev. Plačati morajo skupaj 50.000 dinarjev. Najvišje je bi-la obsojena Hebar Marija iz Vi-čancev. Plačala bo 15.000 din.

POSLEDICA? — Posledica tega postopanja bo, da bo drugo leto kmet redil manj prasičev in da bo delavec še bolj suhe koru-zne žgance jedel.

Lausche za Trumana

Cleveland, O. — "Lausche za Truman" je toliko poma-galo, da je Truman zmagal.

Ko se je naš France izrazil v Akronu, da bo on (Lausche) oddal svoj glas za predsedni-ka Trumana, je s tem zavrnil republikance v Ohio in s tem pripravil zmago za Trumana. V mojem zadnjem dopisu pred volitvami sem omenil, da Tru-man še ni poražen, da bodo glasovi šteli, da je demokrat-ska stranka ljudska ne pa ka-pitalistična in da tako mora-mo mi vsi voliti za Trumana in Lauschetu. Prepričan sem, da Truman ne bo nikdar po-zabil Lauschetove pomoči.

Vse se je tako lepo izšlo za Lauschetu in Trumana, da to ni samo njiju zmaga, ampak zmaga za vso demokratsko stranko. Oba imata sedaj le-po priliko, da svoje obljube v korist naroda tudi izpolnita. In prepričan sem, da jih tudi bosta.

Predsednik Truman se je izrazil, da je to njegov zad-nji termin. Kdo bo prihodnji predsednik? Demokrat bo skoro otovo, kajti republikan-ci so tako poraženi, da sami ne verjamejo, da bi še kdaj izvolili predsednika.

Med demokrati je danes pr-vi naš sin slovenskega naroda, Frank J. Lausche, ki ni samo prvi v Ohio, ampak prvi v Ameriki. Prepričan sem, da bomo še do-čakali, da bomo imeli Sloven-ca za predsednika Zed. dr-

DELO DOBIJO

Ženske

za

čiščenje

Delo od 3:30 zj. do opoldne 46 ur na teden. Dobra plača od ure.

Halle Bros. Co.

(228)

Delo dobi

Sprejme se žensko za sploš-na hišna dela ob petkih in so-botah. Blizu avtobusne proge. Pokličite FA 1321. —(226)

MALI OGLASI

Razprodamo

vso novo zalogo

po znižanih cenah

Ženska spodnja obleka in

otroška obleka.

Zelo lepa prilika

za nakup

božičnih daril

Josie's Lingerie Shop

17201 Grovewood Ave.

Mesnica in grocerija

Mesnica in "Pick and Pay" grocerija, jako dobra trgovina v slovenski naselbini, poceni napredaj. Za nadaljna pojasni-la vprašajte pri Joseph Glo-bokar, 96 E. 74 St., tel. HE 6607. (228)

Išče stanovanje

Nujno rabim hišo za eno dru-žino ali apartment stanovanje v vsaj dvema spalnicima sobama in dekorirani. Kdor ima kaj naj pokliče OR 7490. (234)

Stanovanje iščejo

Slovenska družina 3 oseb išče 1 do 4 sobe opremljene ali ne-opremljene. Kdor ima kaj primernega, naj pusti naslov v uradu tega lista.

Hiša naproday

Napredaj je hiša za 1 druž-i-no, 9 sob, cena \$8,500. Treba je urediti zapuščino. Nahaja se na 5810 Dibble Ave. Pokličite EN 5052. (226)

SEDMAX
Moving & StorageALSO
LIGHT EXPRESSING

1024 E. 174 St.

KE 6580

SE PRIPOROČAMO ZA POPRAVILA FENDERJEV, OGRODJA IN ZA BARVANJE AVTOMOBILOV.

SUPERIOR BODY & PAINT CO.

6605 ST. CLAIR AVENUE

FRANK OVELBAR, lastnik.

OBLAK MOVER

Naša specielnost je prevažati klavirje in ledenice. Delo garantirano in točna postrežba. Obrnite se z vsem zaupa-njem do vašega starega znanca

JOHN OBLAK

1146 E. 61. St.

HE 2730

DO YOU GET ENOUGH VITAMINS?

Do you feel tired and lack your best? Do you get a headache if you are in a hurry? Do you feel you are not getting enough rest and sleep?

One-A-Day is the answer. It gives you the vitamins you need every day for healthy living. It is the only vitamin supplement that is so easy to take. It is the only vitamin supplement that is so effective. It is the only vitamin supplement that is so popular.

ONE A DAY

VITAMIN CAPSULES
WILLIAMS LABORATORIES, INC.
New York, N.Y.

FANT S KRESINJA

IVAN MATIČIČ

Komaj so se otroci dobro spravili v hišo, je že prinesla mati krožnik ocvrtih jajc, zraven porinila na mizo hlebec kruha ter velela sinu, naj sede. Ni bilo pravega razpoloženja, vedra beseda se kar ni mogla vzgati. Če bi se mali bosci ne prerivali venomer okrog Vida in ne delali kolikor toliko trušč, bi bilo v hiši kar tiho. Vid jih je spraševal o šoli: v kateri razred hodi. Manica in Jožek k učitelju: Jožek v tretji razred, a Manica v zadnjega; Lenčica je pa še majhna, hodi k učitelji v drugi razred. No, dobro, kje je pa Tonč. Tonč je že opravil šolo, zdaj pase. Vid se zamislil. Tonč pase, hm, najlepše življenje na svetu! Čemu je bilo treba Vidu v mesto, zdaj ne more naprej ne nazaj.

Mati ga molče opazuje. Potem ga prične malo otipavati; vleče iz njega to in ono, a fant je z odgovori skop in skrajno previden. Vendar Poljanca hoče dognati stvar in ji priti do dna, ker se ji zdi pametneje, da dožene zdaj ona, kakor bi dognal šele drevi gospodar.

"Kje so pa oče?" vpraša nadomna Vid.

"Kosijo," odvrne otroci.

"Ste pričeli že s košnjo?"

"E, njivo detelje bosta pokosila s hlapcem," odvrne mati.

"Drugi teden pa zares pričnemo s košnjo," se moško odreže šolar Jožek. "V nedeljo bomo nabiral kosce."

"Boš mene tudi vzel med kosce, Jožek?"

"Ne vem, oče bodo povedali. Zdaj kosita z Jernačem šele za poskušnjo, drugi teden bodo prišli zares. Uu, to bo koscev! Najprvo bodo prišli ograde, potem Težmarico, na zadnje Rjavo reber in senožet v Suhem plazu."

"Ja, kako pa ti vse to veš?" se mu čudi Vid.

"Oče so povedali."

Tako so prijazno kramljali ti ljubi otroci, dokler niso končno zaslišali zunaj očeta. Tedaj so jo ucvrli iz hiše, ker so se bal, da bi jih oče ne našel brez dela.

Glejte Poljanca, zunaj pred hišo nekaj naroča hlapcu. Velik je, mišičast, nekoliko mesnatega obraza, toda mršave brke značijo, da je mož morda hude jeze ali pa trmast. Vsekakor je s svojim stroгим ponašanjem gospodar, ki mu je vsa družina v strahu.

Koso dene z rame, in medtem ko si odvezuje oselnik s pasu, stopi na vežni prag Vid. —

"Bog daj, oče," reče fant ter pogumno stopi pred očeta.

"Lej ga, lej, ti si?" se začudi oče ter smehljuje se stisne sinu roko. "Ja, kdaj si pa prišel?"

"Nu, popoldne."

"Popoldne? Si sporočil? Kdo ti je pa šel naproti?"

"Nihče, počemu bi hodil."

"Nihče?" Poljanec se za spoznanje stemni čelo. Ne da bi kaj sumil, le nekoliko užaljenega se čuti. Sin študent, na katerega je tako ponosen, ti pride sam in ne pusti očetu veselja, da bi šel s konji in ga ponosno odpeljal s postaje, kakor je bila doslej navada. Ni mu bilo toliko na tem, da je sin morda težko vlekel svoje stvari v klanec, temveč očeta je prikrajšal, to je tisto. Čeprav bi šel ponj hlapec, vseeno, Poljanec sin bi se moral pripelajti s konji, kakor se spodobi, da bi ljudje videli, kako prihaja iz šole Poljančeva dika, edini študent na Kresinju. In Poljanec gospodar bi stopil na

prag, ter ponosno stisnil svoji diki roko. Tako se spodobilo ljudje bi vedeli, da je Poljančeva hiša prva in vzvišena na Kresinju. Tako je bilo pa narobe: dika je stopila iz hiše in podala gospodarju roko. Kakor tihošpec je prišel domov in vsa vas je za slovesno snidenje prikrajšana.

Poljanec je potisnil sina noter, obesil v veži koso, odložil oselnik ter stopil v hišo.

"Kako pa je kaj v Ljubljani?" je vprašal kar tako, da je pač nekaj spregovoril. Vid mu je razkladal vsakdanje stvari, kar ni Poljanca prav nič zanimalo. Nekaj mu je kani na glavo ter mu pregnalo dobro vo-

ljo. Potem ga je vprašal, če je imel dovolj denarja in ali je vse svoje stvari poravnal, kakor je bilo treba. Poljanec ne mara, da bi sin pušal za sabo dolgov. Brez skrbi, fant je vse poravnal, nekaj mu je še celo ostalo.

"Do jeseni boš zdaj doma, ne?" ga vpraša bolj mimogrede ter korači po hiši.

"Nu, seveda," odvrne sin ter se naglo ozira skozi okno, da bi nekam hlastnil. "Drugi teden pričnete s košnjo, kakor pravijo."

"Drugi teden, če bo vreme," odvrne stari.

"O, vreme pa letos dobro kaže."

"Bomo videli."

"In trava je tudi kar lepa, kakor sem videl."

"Kje si jo videl?"

"Nu, spotoma."

(Dalje prihodnjé)

— Učenci trdijo, da se mrčes dvigne do 20.000 čevljev visoko v zrak. Farmarji gotovo bi ne imeli nič proti temu, če bi vedno tam ostal.

MEAL-TIME VARIETY at a LOWER COST!

Extend the nutrition of high-cost foods into a balanced appetizing meal with economical CREAMETTES.

THE MORE TENDER • MORE DELICIOUS MACARONI

Bolj mehki, bolj slastni MAKARONI

Naprodaj mošt v sodih

Naprodaj je mošt iz Concord grozdja, novi 50 gal. sodi. Cena je \$50 sod. Takoj dopeljemo, če pokličete

EX 4020 ali HE 4441

NAZNANILO!

Cenjenim prijateljem in znancem sporočamo, da smo prenovili prostore naše

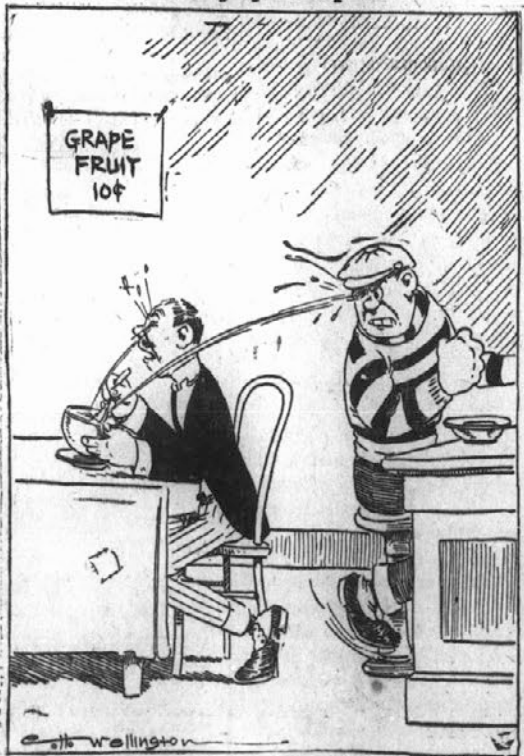
GOSTILNE

ter dobili licenco za prodajanje žganja. Postregli bomo vedno z najboljšim pivom, vinom in žganjem ter okusnim prigrizkom. Se priporočamo za obisk vsem prijateljem in znanjem posebno pa lovem, ki bodo prišli sedaj na lov v naše kraje.

JOHN KOSUTA

TRUMBULL INN

Rt. 534 — 9 milj južno od Geneva, O.

—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhujše šele pride

VSİ STE PRIJAZNO VABLJENI NA

VELIKO ODPRTIJO

nove MANDELNOVE TRGOVINE s čevlji

6125 ST. CLAIR AVE.

(v Lauschetovi hiši)

V NAŠIH NOVIH PROSTORIH

V LAUSCHETOVEM POSLOPJU

Začetek odprtije bo v četrtek 18. novembra

Mi smo preselili svojo prodajalno s čevlji za 4 vrata vzhodno od dosedanjih prostorov. Prodajalna v teh novih prostorih je mnogo večja in popolnoma preurejena tako, da bomo dali našim številnim odjemalcem lahko boljše postrežbo.

Pridite v našo novo prodajalno, da vam pokažemo najfinejše izbere vzorcev obuvala in sicer najbolj popularnih Red Goose, Acrobat, Crosby Square, Jarman Foot Fashion in druge znamenite izdelke najboljše kakovosti,

po specialno nizkih cenah

ŽENSKE!

Zdaj je prilika, da si nabavite galoše na zipper. Mera do 10. — Spec. cena za odprtijo

\$2.79

51 GAUGE
NYLON NOGAVICE

malo neregularne
3 pare odjemalca
Specielna cena za odprtijo

\$1

OTROŠKI ČEVLJI

za dečke in deklice
vse mere do 3
Specielna cena za odprtijo

\$3.97

ŽENSKI KOZUHASTI SLIPERJI

reg. \$1.49
Specielna cena za odprtijo

97c

MOŠKI PRAZNICNI OXFORDS

črni ali rujavi
najnovejše mode, Jarman kakovosti
reg. \$10.95
Specielna cena za odprtijo

\$8.95

DELOVNI ČEVLJI

visoki ali Oxford
Specielna cena za odprtijo

\$4.45

OTROŠKI KLOBUČEVINASTI
SLIPERJI

Močna klobučevina
Specielna cena za odprtijo

97c

DEŠKI OXFORDS

zelo trpežno narejeni
najnovejše mode
Specielna cena za odprtijo

\$4.97

ŽENSKI NOVELTY ČEVLJI

najnovejše mode
reg. \$8.95
Specielna cena za odprtijo

\$6.95

MOŠKI PRAZNICNI OXFORDS

famoznega izdelka, jako trpežni
Specielna cena za odprtijo

\$5.45

OTROŠKI GALOSI

s strap — vseh mer
Specielna cena za odprtijo

\$2.29

Ob tej priliki izjavlja vaš Irgovec Mandel sledeče:

VSAK BO DOBIL
PRIMERNO DARILCE!

"Moji odjemalci bodo tudi vnaprej dobili vedno najboljše obuvalo in po najnižjih cenah! Saj sami veste, da se vam obuvalo, kupljeno pri nas, izvrstno prilega nogi!"